

[Statsministeren.]

der er sket. For at der ikke skal være tvivl om det, vil jeg gerne sige: jo, det erkender regeringen at den har. Det er klart, at regeringen må bære det fulde ansvar for de handlinger, den selv foretager eller undlader at foretage, og det er den nuværende regering rede til. Men man kan ikke bortforklare — det vil i hvert fald være urealistisk og usandfærdigt — at en regering gennem en årrække kan føre en politik, der trækker konsekvenser med sig, som det kan tage en ny regering år at rette op. Det er nødvendigt at sige dette, hvis man vil forstå den situation, vi står i, og føre den rigtige politik i denne situation.

Det er nødvendigt at gøre sig klart, at der ved de senere års politik er opstået skævheder, som gør os mere sårbare, og som det på den anden side ikke er muligt for en regering at fjerne på kort tid. Jeg tænker herunder bl. a. på det forhold, at der i det sidste tiår har været et underskud på betalingsbalancen, som i stor udstrækning er dækket ved optagelse af kortfristede erhvervslån i udlandet.

Debatten i dag har afsløret, at man fra oppositionens side erkender, at den seneste valutauro er kommet til os udefra og først og fremmest skyldes en uklar politik om den tyske mark. Jeg er enig i det, men vil også sige, at denne uro samtidig har afsløret den svaghed hos os, som ofte er blevet fremdraget, nemlig at vor valutareserve er for lille, samtidig med at vi gennem en 10-årig periode har dækket underskud på i alt ca. 10 milliarder kr. ved kapitalimport i stor udstrækning gennem optagelse af kortfristede erhvervslån, som i stort omfang kan betales tilbage efter de gældende regler. Jeg har set, at nationalbankdirektøren har påpeget, at det er at leve livet farligt, når man i så stor udstrækning anvender kort kredit. Nu opstod der altså en kritisk situation; vi kan vel ikke regne med, at der falder ro over de internationale valutaforhold med det første, og så må vi altså drage den konsekvens, at det haster mere med at bringe betalingsbalancen i orden, end vi har været indstillet på hidtil.

Ved første behandling af disse lovforslag søgte hr. J. O. Krag at bortforklare lån-optagningen ved at pege på, at der ikke er sket nogen stigning i den offentlige gæld. Men det er ikke den offentlige gæld, der er

interessant i denne sammenhæng. Den danner jo ikke grundlag for spekulativ kapitaludstrømning. Det, der gjorde dansk økonomi så sårbar, var, at vi havde en kortfristet erhvervsgæld, som var flere gange større end valutareserven. Denne gæld kan nemlig i stort omfang betales tilbage efter de gældende regler og således komme til at danne baggrund for en spekulativ valutaudstrømning.

Man har bebrejdet regeringen, at den ikke har søgt at styrke valutareserven ved at optage udenlandske lån. Jeg tør ikke sige, at der ikke var mulighed for at opnå yderligere enkelte mindre lån i udlandet; men det givne er, at som det internationale kapitalmarked har været i denne regerings levetid, havde det ikke været muligt gennem yderligere udenlandske lån at rette op på den skævhed, der var kommet i forholdet mellem valutareserve og kortfristet gæld i løbet af det sidste tiår.

Det må erkendes, at det heller ikke endnu er lykkedes at bremse den stigning i gælden til udlandet, som er en automatisk konsekvens af det fortsat alt for store underskud på betalingsbalancen. Men også her står vi over for en skævhed, som er skabt af den økonomiske politik, som er ført igennem en årrække, og som ikke kan afvikles fra den ene dag til den anden, ikke engang fra det ene år til det andet. Fra 1963 til udgangen af 1967 steg timelønnen her i landet med 53 pct., i Norge steg den med 38 pct. og i Sverige med 33 pct. For at nævne andre lande steg den i Belgien med 47 pct., i Vesttyskland med 33 pct., i Canada med 28 pct. og i USA med 18 pct. over for vore 53 pct. Enhver vil forstå, hvad dette betyder for dansk erhvervslivs konkurrenceevne både på de internationale markeder og i konkurrencen med importerede varer på hjemmemarkedet. Man vil også forstå, at der her er tale om en skævhed, som først vil blive fjernet, efterhånden som vor omkostningsudvikling bliver dæmpet i forhold til udviklingen i udlandet, og at det må tage tid at fjerne en så stor skævhed, der er oparbejdet igennem en årrække.

Det er givet, at vi kunne have opnået en bedring af betalingsbalancen allerede nu, hvis vi havde sat andre hensyn — og jeg tænker her først og fremmest på hensynet til beskæftigelsen — til side. Det har rege-